

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

datum	Utrecht, 29 juni 2023
ons kenmerk	2023-46
voor informatie	Tom Schoen, t.schoen@patientenfederatie.nl 06-55772249
onderwerp	Commissiedebat Eerstelijnszorg 5 juli 2023

Geachte Kamerleden,

Op 5 juli spreekt u over Eerstelijnszorg. Patiënten moeten kunnen rekenen op toegankelijke en passende huisartsenzorg, mondzorg en fysiotherapie. Patiëntenfederatie Nederland geeft u in deze brief een aantal verbeterpunten mee.

1. Verbeter de toegang tot huisartsenzorg

De toegankelijkheid van huisartsenzorg staat al geruime tijd onder druk. Uit recent onderzoek¹ van de Patiëntenfederatie blijkt dat mensen steeds langer moeten wachten voordat ze voor een afspraak terecht kunnen bij de huisarts. Ook krijgen wel regelmatig signalen van mensen die geen of slechts moeizaam een huisarts kunnen vinden. En er zijn veel voorbeelden van moeizame praktijkopvolging en praktijken die steeds slechter en/of enkel digitaal bereikbaar zijn voor patiënten. Dat moet veranderen.

Allereerst is actueel inzicht nodig in de exacte omvang van het probleem. Het is belangrijk dat goed in beeld is hoeveel mensen onvoldoende toegang hebben tot huisartsenzorg. Op basis daarvan kunnen concrete doeltreffende maatregelen ingezet worden om de toegang tot huisartsenzorg te verbeteren. Meer samenwerking en inzet van digitale en praktische innovaties kunnen helpen om toegang tot huisartsenzorg voor meer mensen mogelijk te houden. Daarbij kunnen zowel innovaties in de patiëntenzorg als in de praktijkvoering en –organisatie behulpzaam zijn. Met als belangrijk uitgangspunten dat digitale zorg ingezet kan worden voor zorg waarbij dat passend is en bij patiënten die dat willen. En dat zorg en afspraken fysiek plaatsvinden voor zorg en patiënten waarbij dat passend en/of gewenst is.

>Heeft de minister in beeld wat de actuele omvang van het probleem is; dus hoeveel mensen in Nederland geen vaste huisarts hebben? Zo nee, welke mogelijkheden ziet de minister om dat snel in beeld te brengen?

>Hoe en welke concrete acties zet de minister in om de toegankelijkheid van huisartsenzorg te borgen en te verbeteren?

>Welke mogelijkheden ziet de minister om binnen de huisartsenzorg innovaties in patiëntenzorg, praktijkvoering en -organisatie te stimuleren?

2. Zet in op toekomstbestendige passende eerstelijnszorg vanuit patiëntperspectief

De Raad Volksgezondheid en Samenleving (RVS) schrijft² dat het van groot belang is dat iedereen, nu en straks, een aanspreekpunt en toegang tot integrale eerstelijnszorg heeft. Zeker voor mensen met een kwetsbare gezondheid. In reactie op het advies zien³ de bewindspersonen oplossingen in een andere organisatie van en meer samenwerking in de eerstelijnszorg. De Patiëntenfederatie deelt deze visie, maar benadrukt dat er voor patiënten voldoende mogelijkheden moeten blijven

¹ <https://www.patientenfederatie.nl/downloads/rapporten/1394-rapportage-onderzoek-huisartsenzorg/file>

² [De basis op orde, RVS - april 2023](#)

³ [Kamerbrief over beleidsreactie RVS advies 'de basis op orde' – 26 juni 2022](#)

bestaan om terecht te kunnen bij een passende zorgverlener. Voor patiënten is het belangrijk is om een zorgverlener te hebben die goed bij hen past. Dat kan afhangen van verschillende factoren; zoals opvattingen over medisch-ethische vraagstukken, samenwerking met andere zorgverleners die er juist wel of niet is en de locatie waar zorg geboden wordt. Inzet op meer samenwerking en andere organisatie van de eerstelijnszorg moet voldoende ruimte en mogelijkheden blijven bieden aan passende eerstelijnszorg vanuit patiëntperspectief.

De bewindspersonen benoemen dat er een set van niet-vrijblijvende eisen wordt geformuleerd over de mate van coherentie en samenwerking in de eerstelijnszorg. De Patiëntenfederatie vindt dat daarbij het patiëntperspectief nadrukkelijk meegenomen en vertaald moet worden in landelijke afspraken. Zoals over samenwerking op basis van één digitaal en inzichtelijk zorg- en leefplan, dat tot stand is gekomen in nauwe samenspraak met de patiënt en hun naasten. Over verbinding tussen huidige zorg en ondersteuning en de toekomstige zorgbehoefte; 'advance care planning'. Dat periodieke evaluatie plaatsvindt samen met patiënten en naasten. En dat voor patiënten en naasten inzichtelijk is welke professionals een samenwerking met elkaar hebben geregeld.

>Hoe borgen de bewindspersonen dat patiënten kunnen blijven rekenen op passende eerstelijnszorg en terechtkunnen bij een zorgverlener die bij hen past?

>Zijn de bewindspersonen bereid om het patiëntperspectief nadrukkelijk mee te nemen in afspraken over andere organisatie van en samenwerking in de eerste lijn?

3. Verbeter de toegang tot Mondzorg

Er zijn steeds meer signalen dat mensen vaker niet naar de tandarts gaan vanwege de kosten. In 2022 bleek uit onderzoek van de Patiëntenfederatie⁴ al dat bijna een op de tien mensen in de voorgaande 2 jaar geen mondzorg had gehad. Recente publicaties Dokters van de Wereld en FNV⁵ laten zien dat deze negatieve trend zich voortzet. Er zijn teveel die mensen de tandarts of de mondhygiëniste mijden, met alle mogelijke schadelijke gevolgen voor hun (mond)gezondheid in de toekomst van dien.

VWS brengt met diverse stakeholders in kaart wat de oorzaken van het mijden zijn van de mondzorg zijn. Naast (hoge) kosten spelen mogelijk ook andere factoren een rol, waarvoor oplossingen gevonden moeten worden. Dit laat echter onverlet dat steeds meer mensen de tandartsrekening niet kunnen betalen en om die reden afzien van noodzakelijke mondzorg. Patiëntenfederatie Nederland vindt dat snel een volgende stap gezet moet worden. We pleiten voor een verkenning naar mogelijkheden om basismondzorg te vergoeden vanuit de basisverzekering. Dit omdat basismondzorg voor iedereen eenvoudig en financieel toegankelijk moet zijn. En dat duurdere zorgkosten en andere gevolgen van een ongezond gebit voorkomen kunnen worden.

>Is de minister bereid om een verkenning te starten naar mogelijkheden en randvoorwaarden voor basismondzorg in het verzekerde pakket?

4. Verbeter de toegang tot fysiotherapie ook op korte termijn

Het is bekend dat veel mensen met een chronische aandoening of beperking baat ervaren bij fysio- of oefentherapie. Niet alleen bij herstel, maar ook om hun dagelijks leven zo goed mogelijk te kunnen leiden en bij het beperken van achteruitgang. Maar het aantal behandelingen dat vanuit de basisverzekering wordt vergoed is vooralsnog beperkt. Verzekerden moeten de eerste 20 behandelingen zelf betalen en kunnen daarna pas in aanmerking komen voor vergoeding. Al sinds

⁴ [Zorgen om mijden mondzorg, onderzoek Patiëntenfederatie NL - mei 2022](#)

⁵ [Dokters van de wereld en FNV luiden de noodklok over mondzorg – juni 2023](#)

2017 wordt nagedacht en onderzocht of de aanspraak op fysiotherapie anders kan worden ingericht. Momenteel worden er door veldpartijen samen met het Zorginstituut goede stappen gezet. Maar de beoogde eindstreep van 2025 lijkt ambitieus. Daarom is het redelijk om ter overbrugging de toegang tot fysiotherapie met ingang 2024 te verbeteren. Zo maakt de valpreventie beweeginterventie met ingang van 2024 deel uit van het basispakket en worden ook de eerste 20 behandelingen vanuit de basisverzekering vergoed. Patiëntenfederatie roept op om dat ook voor de andere aandoeningen en situaties, zoals opgenomen in de zogenaamde chronische lijst, per 2024 te regelen.

>Is de minister bereid om, ter overbrugging van de herziening van de aanspraak fysiotherapie, vanaf 2024 ook de eerste 20 behandelingen fysio- en oefentherapie, voor aandoeningen en situaties zoals vermeld op de chronische lijst, te vergoeden?

We vragen u de punten uit deze brief naar voren te brengen in het Commissiedebat op 5 juli. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan zijn we graag beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Dianda Veldman
Patiëntenfederatie Nederland